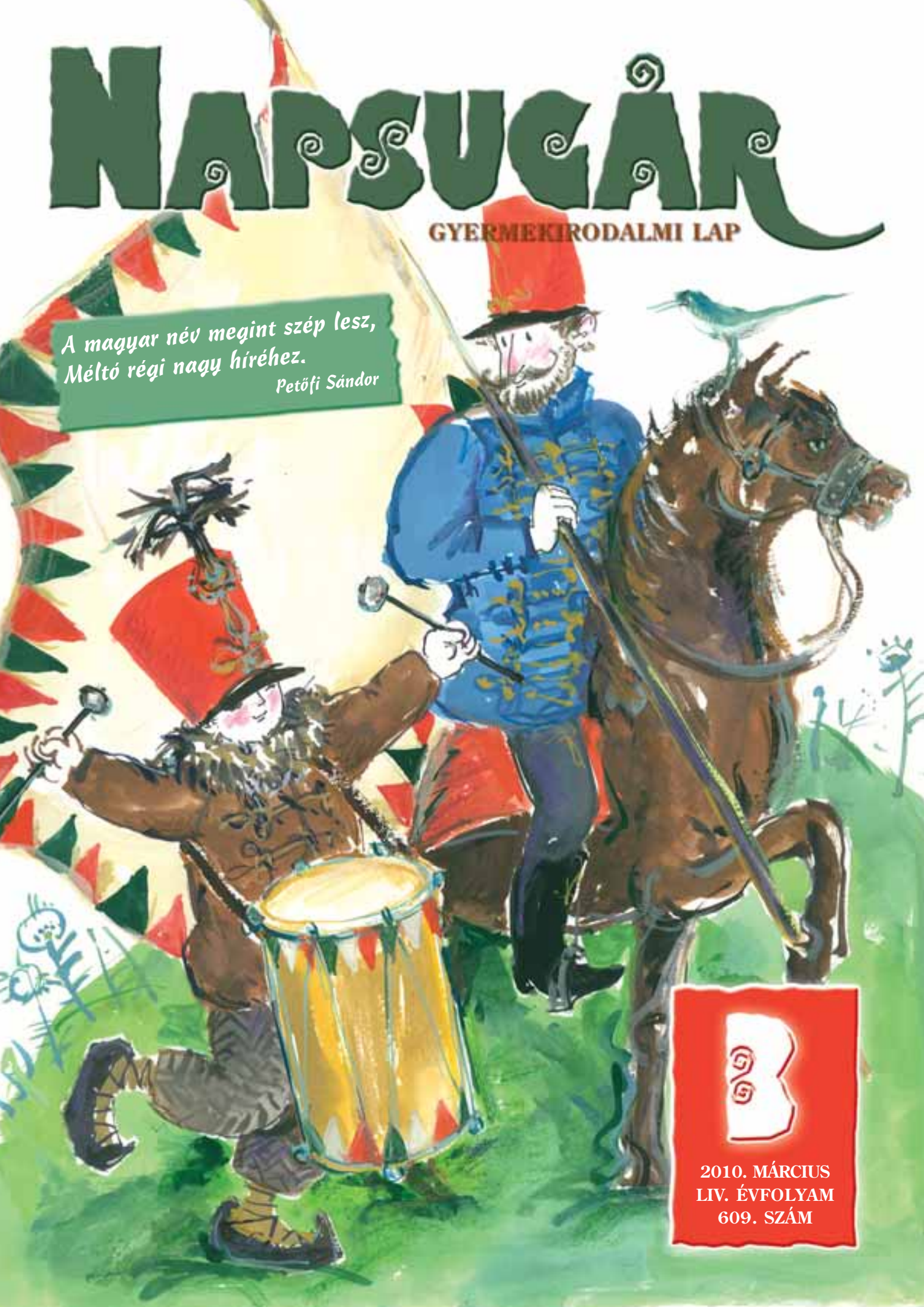

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

*A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez.*

Petőfi Sándor

3

2010. MÁRCIUS
LIV. ÉVFOLYAM
609. SZÁM

1848. március 15-ére emlékezünk büszkeséggel

DÉKÁNY ANDRÁS
BEM APÓ
KISDOBOSA

A hegyi út egyik gödréből egy ágyút és a hozzá tartozó lőszer-kocsit igyekeztek kiemelni a tüzérek. Se a lovak, se az ökrök nem bírtak a teherrel. Bem tábornok serege itt vert táborot egy éjszakára, hogy hajnalban támadásra induljon.

A tábornok a térkép tanulmányozásába mélyedt.

Apró természetű, dühös természetű ember volt. Szeme villámokat szórt a legcsekélyebb hibáért. Egyedül akkor lágyult el a tekintete, ha ránézett a Kossuth-huszárookra és a tüzérekre, Gábor Áron fiaira. De most még rájuk is haragudott: mit kínlódnak annyit egy nyomorult ágyúval!

A tábornok sátrában vaskondérba helyezett parázs igyekezett meleget teremteni. Bem apó felállt, tenyerét a parázs fölé tartotta.

– Hű, de hideg van! – morogta.

Hirtelen oldalt nézett. Egy gyerek állt a térképasztal mellett!

– Mit keresel itt? – reccsent rá Bem apó.

BAK SÁRA rajzai

Ropog, hosszan ropog
Csatárok fegyvere,
Ágyúk bömbölnek, hogy
Reng a világ bele;
Te ég, te föld, talán
Most összeomlotok!
Előre, katonák,
Előre, magyarok!

Petőfi Sándor: Csatában

A legényke olyan nyugodtan állt, mintha világeletemben tábornokok között töltötte volna szabad idejét. Parasztgyerek volt, amolyan erdei emberke, öltözéke bocskor, posztónadrág, birkabekecs, s akkora báránybőr kucsma a fején, hogy azon már mosolyogni kellett. Lehetett úgy tizenkét éves. A félelmet nem nagyon ismerhette, mert nyugodtan választott:

– Balta Mózsi a becsületes nevem. Medgyesről jöttem.

– Jól van – bólintott a tábornok elmosolyodva –, én meg Bem tábornok vagyok.

– Tudom – intett a gyerek –, azért jöttem. Maga talán okosabb, mint a tüzérei.

– Mi a bajod velük?

– Elzavartak az ágyútól. Nem boldogulnak vele. Mondtam, adjanak kötelet, csinálók én olyan emelőt, hogy menten útra kerül. Erre nevettek, és elzavartak. Én meg bebújtam azon a lyukon, és most itt vagyok. Az ágyút mégsem lehet a gödörben hagyni! Az ilyen gödröt hívják nálunk medvevésznék. Abból ugyan nem kerül ki semmi, csak úgy, ahogy mi szoktuk, erdei emberek!

Bem apó meghatódva nézett a gyerekre. Ez igen! Legényke még, és máris ember. A sátorbejáró felé kiáltott:

– Hé, Micki, ide hozzám!

Máris tábornoka előtt állt Mickievic (Mickievics), Bem apó mindenes őrmestere. Megdöbbenve meredt a gyerekre:

– Hát ez hogy került ide?

A tábornok felmordult:

– Úgy, hogy kendtek nem őrzik jól a tábornoki sátort! Vigye ezt a gyereket az ágyúhoz, és mondja meg a tüzéreknek, Bem apó üzeni, fogadjanak szót a gyerekeknek!

– Parancsára! – vágta ki feszesen Mickievic őrmester.

Mózsi, ahogy a katonáktól látta, kezét a kucsmája széléhez érintette. Tisztelgett. Bem apó ugyanígy tett. Most a legényke szeme megakadt valamin. Egy dob, igazi hadidob volt a sátorbejáró mellé állítva. Csillogott az oldala, villogott rajta az összes feszítőcsavar. Piros-fehér-zöld háromszögecskék díszítették a peremét.

– Csudaszép dob! – sóhajtott a gyerek.

– Az bizony – mondta a tábornok, és biztatóan veregette meg a fiú vállát. – No eredj, segíts, ha tudsz!

Mire hajnalodott, előtte állt Mickievic őrmester, mögötte pedig az erdei legényke.

– Tábornok úr, jelentem, a Gábor Áron tüzérek hetes ágyúja a helyén van! Sikerült kiemelni.

Balta Mózsi nagy komolyan intett:

– Kiemeltük. Sikerült. Megmondtam, így lett.

Akkor csatolta éppen a kardját Bem apó, s már kérte a lovát is. Rámutatott a legényke csúcsos kucsmájára:

– Mondd, gyerek, kell neked az a süveg?

Balta Mózsi meglepődött.

– Bizony kell, mert benne van a fejem!

– Én meg azt mondom, cseréld el ezzel, ni! Jó nagy koponyád van, nem esik le róla!

Leemelte az egyik közelében álló

Kossuth-huszár csákóját. Nagy nevetés közben a kucma a huszár, a csákó a legényke fejére került. Most a dobra mutatott:

– Megvernéd, ha parancsolnám?

Ekkor már Balta Mózsi a mennyekben érezte magát.

– Megverném? De mennyire! Értem én a dobolást. Az erdőben fűzfadobbal adunk hírt.

– Hát akkor, fiam – mondta Bem apó, és intett a tiszteknek –, parancsomra te adod meg a jelt a támadásra. Gyerünk!

Micsoda mozgás, jövés-menés volt odakünn! Lovasok vágattak, gyalogosok meneteltek. Az ágyúkat felvontatták a hegyoldalra. A derengésben és a hó világításában elég jól lehetett látni.

Bem apó a lovára pattant. Ott állt mellette boldogan, kalapáló szívvel Balta Mózsi, a sereg új dobosa. Szemét a tábornokra függesztette.

– Verd! – hangzott a parancs.

És Balta Mózsi rávágott a dobra. Belezengett a hegy, a völgy, a környező erdők. Kürtök harsantak. Ágyúk dörögtek.

– Előre! – harsogta Bem apó.

– Előre! – harsogta ezer és ezer torok.

Rohamra indultak a honvédek, hogy elsöpörjék az ellenséget.

És Bem apó lova mellett egy kislegény szaladt boldog lihegéssel. Verte a hadidobot csatára, diadalra!

Így lett Balta Mózsi erdei legényke Bem apó kisdobosa.

Volt egyszer egy város.
Ennek a városnak volt széle és közepe. Úgy is mondhatjuk, hogy ami a szél és a közép közt volt, az volt a város.

MÁTÉ ANGI VOLT EGYSZER EGY VÁROS

Ahol a közepe volt a városnak, oda mindig kiállt egy ló, a ló hátára mindig felült egy király, a király fejére mindig került egy korona, a koronára pedig mindig ráfészkelődött egy galamb.

Olyanok voltak, mint egy kockából rakott vár, csak mégsem.

Ha megunták az egymáson üldögélést, leevickéltek a helyükről, megdörzsölték zsibbadt lábukat, aztán menni kezdtek, mendegéltek, három lépést: elől ment a galamb, utána a korona, aztán a király és legvégül a ló.

Ahogy így mentek, ott a városban, azt látták, hogy orruk előtt ablak nyílik, s hogy abban a nyílásban fagyaltok gombóckodnak szép illatozással, annyira széppel, hogy gyorsan venni kell belőlük, ott, a cukrászdában.

Hát vettek egy-egy gombócot.

Nyalogatta a gombócot a galamb, a korona, a király, a ló, s ahogy nyalogatták, bizony a szájuk körül fagyaltos lett, szép illatozású, ragacsos. Akkor a galamb, a korona, a király és a ló gondolt egyet – leginkább a ló gondolt, ő többet, kettőt is gondolt –, odasorjáztak a szökőkút köré, beklappogott a ló a szökőkút közepébe, arra a felére ült, ahol kijön a víz, jól bedugta, lett nagy spriccolás, lehetett mosakodni.

A galamb, a korona, a király megmosakodott, majd a király ült a szökőkútnak arra felére, ahol kijön a víz, megspriccoltatta, hogy a ló is megmosakodhasson.

Aztán továbbindultak, mentek, mendegéltek, három lépést, amikor egy kalaposbolt előtt megtorpant a korona:

– Mennyi másféle fejrevaló! Nahát! Jéééé – s mire észrevették a társai – a galamb, a király és a ló –, hát a korona már ott forgolódott a kirakatban, ölelgette a pávatollas lila fejrevalót, vállon veregette a bakter-sapkát, barátkozott.

Befészkelődtek a többiek is a boltba, a ló a hátára feküdt, négy patájára pördített egy-egy kalapot, forgatta, forgatta őket, cirkuszista volt. A galamb meg behuppant egy felfordított kalapba, és himbálózott.

A király várt egy kicsit, nézelődött, s amikor úgy látta, senki sem figyel rá, leemelt a polcról, majd fejére igazgatott egy mozdonyvezető-sapkát, kicsi pirostat, fényes fekete simléderrel – nagyon szerette volna, ha egyszer mozdonyt vezethetne –, végül letette, a koronája után nyúlt, kiemelte az ismerkedő fejrevalók öleléséből, visszanyomta két kézzel a nagy fejére, és kivonultak valamennyien a kalaposboltból.

Mentek, mendegéltek, három lépést, míg egy nagy postaláda elé érkeztek: nem volt levél náluk, sem képeslap nem volt, néztek egymásra – a galamb, a korona, a király és a ló –, s mindannyian azt érezték, jó lenne küldeni valamit, valamerre.

Akkor odaálltak a nagy, piros láda nyílásához, és sorban belemondtak egy-egy fontos mondatot. Tudták, hogy ezeket a fontos mondatokat aztán a postások széthordják, oda hordják, ahová kellene, mert vannak helyek a világban, ahol már évek óta, réges-régen ezekre a fontos mondatokra várnak.

Miután belemondták a fontosat a piros ládába, ismét menni kezdtek, három lépést mendegéltek, majd visszaálltak a tér, a város közepére. Legalul állt a ló, megfeszítette a lábát, megvizsgálta, maradt-e fagylaltragacs a szája szélén, belenézett a városba, előreszegte a fejét. A lóra ráült a király, kihúzta magát nagyra, a korona ráerősködött a magát nagyrahúzó király fejére. És legvégül ráröppent a koronára a galamb, fejét szárnya alá dugta, álmos volt.

Lehetett nézni őket, ott a város terén. Olyanok voltak, mint egy szobor.

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajzai

LÁSZLÓ NOÉMI

ZÚRZAVAR

Én már nem tudom, mi az:
nyár, ősz, tél, tavasz.

Meghatározni kockázatos.
Egyik nap forró, másik fagyos.

Kiég a fű, kiönt a folyó,
virág virít, és szállong a hó,

kóró zörög a zöld dombokon,
tél, tavasz, nyár, ősz? Nem is tudom.

Üde vagy száraz, sárga vagy barna,
várni, élni vagy halni akarna –

kifordul magából, mintha neve
nem kötelezhetné semmire se,

mintha mindegy lenne, hogy holnap
vetnek, aratnak, gyapjút tilolnak,

szőlőt kötöznek, havat sepernek.

Minden évszak egy makrancos gyermek.

GONDTALAN XAN

Élt valamikor régen egy ember, aki arról volt nevezetes, hogy mindent a világon pompásnak talált, soha egyetlen pillanatra sem hagyta el a jókedve. Még a legnagyobb ínség közepette sem.

Mit gondolt ez az ember egy szép napon, mit nem, csak fogta magát, kerített valahonnét egy darab gyalult deszkát, s nagy ákombákombéttükkel rárótt: GONDTALAN XAN*, és kiszögezte az ajtajára. Hadd tudja meg ország-világ, ki éli életét a szerény lakban.

Történt, hogy a királynak arrafelé vitt az útja, s meglátta az ajtóra szegezett feliratot.

– Ki-miféle szerzet ez? – kérdezte kísérőitől.

– Felsőleges királyunk, ez az ember arról nevezetes, hogy semmiféle szükségben se hagyja el a jókedve, semmi, de semmi ezen a világon nem okoz neki gondot.

– Megálljatok, hé! – mondta a király. – Szóval őkelme gondtalanul éli világát, miközben jómagam, az ország koronás fője azt se tudom, mit tegyek a teméntelen sok gondtól. Majd gondoskodom én róla íziben, hogy legyen egy kevéske gondja.

Legott hívták Gondtalan Xant, s a király elé vezették. Szegény feje azt se tudta, mi történt, mit jelentsen ez a nagy úri népség.

– Hallom, gondtalanul éled napjaidat – kezdte a király a szót. – Így van?

– Így, felsőleges királyom – felelte ő.

– No, akkor keresek én neked tüstént gondot. Három napon belül három kérdésre felelj nekem. Először: mennyit nyom a hold? Másodsor: hány nap az égbe vezető út? Harmadsor: mennyit érek én?

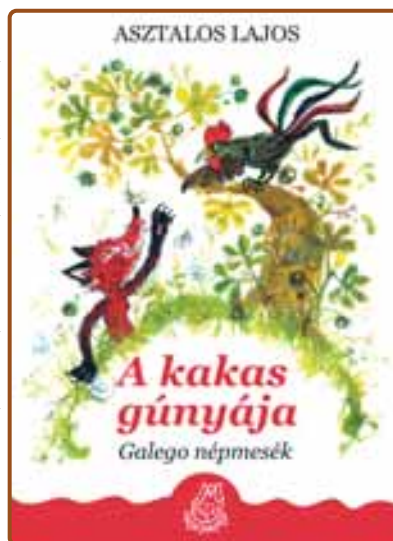
Szegény Xan törte a fejét, töprenkedett, ám hiába sorolgatta a király kérdéseit előlről is, hátulról is, kiokosodni sehogy sem tudott. Kiment a közeli hegyre, s ott járt föl s alá nagy gondjában. Egy juhással találkozott ott, aki látva őt, nem állta meg szó nélkül:

– Miféle gond emészt, komám, téged, aki örökké oly vidám vagy?

Gondtalan Xan előadta, hogy s mint járta meg őfelségével, s hogy már csak egyetlen nap van hátra a kitűzött időig.

– Örömet megmondom én neked – így a juhász. – A holdnak négy negyede van, ami, ha jól összeszámoljuk, egy egész. Ennyit nyom kereken a hold. A második kérdésre ez lesz a felelet: innen az évig egyetlen nap az út, mert egyetlen fogadó sincs, így ha tetszik, ha nem, nincs hol megállni. Harmadjára pedig a király huszonkilenc pénznél többet nem ér, mert ha Júdásnak harmincat adtak Jézus elárulásáért, akkor a király ennél csakis kevesebbet érhet.

Hej, szertelen jókedve támadt erre Gondtalan Xannak. Megszabadult az emésztő gondtól, és most megint gondtalan telhetnek napjai. Szedte hát a lábát, s ment a királyhoz. Őfelsége csak ámult a nagy bölcsesség hallatán. Amikor Gondtalan Xan becsülettel megvallotta, hogy ez a nagy bölcsesség bizony nem az ő fejből buzgott elő, magához hívatta a pásztort, és mindkettejüket az udvarban tartotta, amíg csak éltek.

*Xan (Sán) – a János galegó megfelelője

Még sok vidám galegó mesét elolvashattok, ha megrendelitek a Napsugártól a Stúdió Kiadó Mesetársoly sorozatának első kötetét. Az ára 6 lej.

Tarka virágnak
Illata kábít,
Édes a méz, mit
Kelyhe kínál;
Lebben a lepke,
Röppen a méh –
Sok kicsi vándor
Kedvese ajkán
Csókra talál.

Újra születünk,
Zöld lobogóval,
Lepkefogóval
Táncra megint!
Csókot a földnek,
Csókot a fának,
Csókot a rügynek,
Mert a hatalmas
Égi Jövendő
Hírnöke mind!

Dsida Jenő

LACKFI JÁNOS
**A VILÁG
TÁNCA**

Száraz kóró áll a réten,
Nem tört össze még a télen,
Néha rezdül a feje,
Így köszön mindenfele,
Hogyha valaki jönne.

Éledezik sok zöld fűszál,
Köztük lengő szellő kószál,
Zsibongó hangya szalad,
Sok-sok apró pillanat,
Borzong a mező szőre.

Fű és kóró illeg-billeg,
Ringatózni látod mindet,
Szöcske cikkan: cimbalom,
Fény jár a domboldalon,
Rezzen a csikó bőre.

Lót-fut fel-alá a ménes,
Fejét rázza, jaj, de kényes,
Ezer lábú nagyharang:
Kong a domb és száll a hant,
Lábuk karikáz döngve.

Fa alatt egy kisfiúcska
Puffadt képpel fújja-fújja,
Feszül rajta a gúnya,
Bizsereg a furulya,
Cseng-bong a világ tőle.

Hegyek-dombok összefognak,
Mázsa-súllyal megforognak,
Nótát harsog a patak,
Zörgő cintányér a nap,
Táncuk dübörög körbe.

Manó Bogár Sün Sámuel mellett szunyókált, és egy szép történetet álmódott. Elmesélem nektek? Hát persze, hogy elmesélem.

Álmában egy lila színű üvegpalotában állt, körülötte apró, lila hajú tündérek szaladgáltak fel s alá a lila csigalépcsőn. Tündérpapucsuk már szakadófélben volt a sok rohangálástól. Bogár sosem látott még ennyi pici tündérlányt. Mindegyiken lila ruha, a jajgatásuk is lila, még az orruk hegye is lila volt.

SIMON RÉKA ZSUZSANNA
**MANÓ BOGÁR
ÁLMODIK**

– Megkérdezhetem, miért szomorkodtok ennyire? – szölt Bogár.

– Ne lábatlankodj itt! – ráncolta a homlokát egy fátyolos szemű kistündér.

– Talán segíthetek – kedveskedett Manó Bogár –, kérlek, mondd el, mi bánt titeket!

– Tündérr királyunk leánya, Tarapka, nem alszik már három napja. Hiába éneklünk, hiába öleljük, hiába ringatjuk, nem tudjuk elaltatni. Egyre csak sír, de nem jön álom a szemére – sopánkodott a lilahajú.

– Ne szomorkodj, kistündér, vezess engem a királyhoz. Én segítek Tarapkán – nyugtatta Bogár a tündért.

A lilahajú abbahagyta a sírást, és már ugráltak is felfele a kanyargós, lila lépcsőn. A tündérr király a királyi konyhában üldögélt, forró kakaóját kortyolgatta, és szomorúan szipogott.

– Felsőges királyom, Manó Bogár vagyok, segíteni szeretnék neked – mondta Bogár, ahogy belépett a lila konyha ajtaján.

Fortély Forr igencsak meglepődött a kis manó láttán. Palotájában még sosem jártak manók.

– Hogyan? – kérdezte legörbülő szájszájával.

– Csak bízd rám! Vezetetek Tarapkához – mosolygott a manó.

Tarapka a kiságyában sírdogált. A tündérek körülötte sűrögtek-forogtak, énekeltek, ringatták, de semmi nem használt. Még az anyukája se tudta megvigasztalni, és elaltatni.

Manó Bogár leült Tarapka mellé, megsimogatta a fejét, és mesélni kezdett:

– Hol volt, hol nem volt, túl a Gombóchegyen, élt egyszer egy csodaszép kistündér, akit Tarapkának hívtak. Nem volt nála szebb tündérlány az egész világon.

Tarapka egyszeriben abbahagyta a sírást, magához ölelte a babáját, és le sem vette a szemét Manó Bogárról. Bogár folytatta a mesét:

– Nemcsak szép volt, de kedves is. Sosem fintorgott, ha spenót volt ebédre. Nem félt az egerektől, és soha nem itatta őket.

Tarapka sápadt arca kipirult, szája szélén mosoly ficáncolt. Akkorát ásított, hogy ámulatukban a tündérek is nyitva felejtették a szájukat. Bogár nem hagyta abba a mesélést:

– Történt egyszer, hogy egyedül sétálgatott a Lombgyűrű erdőben. Egyszer csak valami furcsa nesz ütötte meg a fülét...

A kis manó itt be is fejezte a mesét, mert Tarapka már mélyen aludt.

– Mi történt? – kérdezte értetlenedve a tündérkirály.

– Mesét mondtam – nevetett Bogár.

– Mi az a mese?

– A mese egy kitalált, gyönyörű történet. Mindenki szereti. Neked sohasem meséltek? – csodálkozott a kis manó.

– Nem – mondta szomorúan a tündérkirály.

– Sebaj, ezután mi, manók majd mesélünk nektek. Én mesemanó vagyok, akárcsak a testvéreim. Miénk az erdei mesegyártó műhely, ahol a szebbnél szebb meséket keltjük életre.

– Taníts meg engem is mesélni! – kérte a lila tündérkirály.

– Visszajövök és megtanítalak, de most már sietnem kell. A testvéreim biztosan aggódnak értem.

Az álom véget ért. Manó Bogár felébredt. Sün Sámuel láta maga mellett. Eszébe jutott, hogy otthon már biztosan keresik. Kipattant a mohaágyból, és hazaindult.

TOLNA ÉVA

TAVASZVÁRÁS

A Tavasznak három fia
készül a nagy útra,
Március, a széllel bélelt
kabátjába bújva.
Április, sok meleget gyűjt
fedeles kosárba,
Május, arany esőcseppjét
tarsolyába zárja.
Márciusnak szelek szárnyán
sietős az útja,
tréfáskedvű Április még
víg nótáját fújja.
Májussal a kis tündérek
együtt fuvoláznak,
esernyőjük nincsen, ezért
gyakran el is áznak.
Tavasz-fiúk, siessetek,
a gyerekek várnak,
erdőn, mezőn a madarak
nektek citeráznak.
Csupa virág lesz a világ,
ha a Nap feléled.
Tavasz apó, fiaiddal
köszöntünk ma Téged!

LENGYEL DÉNES SZENT LÁSZLÓ HALÁLA

Elmondta a nagyváradi **Szabó Yvett** 2009 májusában a marosvásárhelyi Országos Regemondóversenyen.

A Felvidéken, Nyitra városában halt meg Szent László, a magyarok legkegyesebb királya. Nagy bánat, nagy siralom támadt az egész kereszténységben, mikor halálának híre terjedt. Mély gyászba borult egész Magyarország: három esztendőn át díszes öltözetet senki sem viselt, táncot senki se járt, vigasságot sehol sem rendeztek.

Szent László király úgy rendelkezett, hogy holttestét Nagyváradra vigyék, ott helyezték örök nyugalomra a templomban. De halála után a főemberek tanácskozni kezdtek, vajon

teljesíthetik-e a szent király végső rendelkezését. Mert nagy nyári meleg volt, s abban a melegben a holttest olyan hosszú utat nem tehet. Ezért az egyik úr azt mondta:

– Vitessük a szent király holttestét Székesfehérvárra, ott nyugszik a többi magyar király is. Ebbe a többiek is beleegyeztek, a szent testet szekerre tették, és elindultak Székesfehérvár felé. Este a szálláshelyen mind elaludtak – de nem aludott az Isten! Amikor a halottkísérők hajnalban felébredtek, a szekeret sehol sem látták! Minden utat, minden helyet bejártak, de meg nem találták.

Végre arra az útra tértek, amely Nagyvárad felé vezet. Hát halljatok csodát! Ott megpillantották a szekeret. De nem barmok vonták, hanem Isten angyalai taszították.

Amikor a halottkísérők ezt a csodát látták, mindnyájan leborultak, és Istent dicsérték.

Ezután kételkedés nélkül Nagyváradra mentek, és a szent testet, amelynek a hőség nem árthatott, a templomban eltemették.

A „Jurtalakók” sókerámiaja a nagyváradi 9-es Iskolából

A balánbányai 1-es Iskola tavalyi IV. B osztályának krepp kompozíciója

Hun falu makettje – „A kis történészek” csapat: Csegődi Csongor és Nemes Kristóf, a nagyváradi Dacia Iskolából

Attila – a nagyváradi Szent László Líceum „Ügyi” csapatának plakátrészlete

Gyűjtötte Palkó Erika Éva ozsdolai II. B osztálya, Proboteanu Norbert és Lázár Szilamér:

AZ OZSDOLAI VÁRBÉRC

Valamikor régen volt az ozsdolai erdőn egy vár. A magas hegyet, amin állott, Várbérc néven ismerik ma is Ozsdolán. A várat már rég elfelejtette a nép, pedig régen még alagút is vezetett ki alóla. Ezen át menekültek veszély idején a várbeliek.

Egyszer János a Várbérc tetején kaszált. Odavárta komáját kalákára, de az nem érkezett. Estefelé odaerült egy másik ember.

– Mit csinálsz, János? – kérdezte.

– Várom a komám – feleli az.

De biz eljött késő este, és a komája nem érkezett. Egyedül kellett elvégeznie a két hétig tartó takarót. Mondogatták is a népek a faluban: János vár a Bércen. Így lett a hegy neve Vártóbercből Várbérc.

Ozsdolán még két másik helynév is van: Ozsdola Vára és Várnyakmege. Ozsdola Vára a Csihányos orrán volt, Sánc pusztája felett, ahol meszes kövek, fal nyomai fedezhetők fel ma is. A Várnyakmege helynév Ozsdola várával vagy a Kuún Kastéllyal kapcsolatos, az ide lenyúló hegynyak hátulsó részét jelölte. Eredete elveszett a századok során.

SZÉKELY GÉZA rajzai

A VADLEÁNY KÚTJA

Régen az iskolában, mikor a gyerekeket megkérdezték, hogy miről híres a falujuk, mindenkinek tudnia kellett, hogy Ozsdola híres a cseresznyéről, tudtak mesélni az ozsdolai gyémántról, a Kőlikről, az 1000 éves hársfáról, a Vadleány kútjáról, az Óriáskőről, a Gyilkos göbéről, a Fokhagymásról, a Kádár útról.

A falu szívében, fenyők által szegélyezett dombon, a templom közelében állott a Kuún család ősi fészke. A kastélyt körülvevő nagy kertben van egy bővizű forrás, a Vadleány Kútja, mely még a legnagyobb szárazság idején is ellátta a falut vízzel. Egykor a kunok ősanyja, a „vadleány” is ehhez a kúthoz járt inni. A gróf meglátta a gyönyörű szép leányt, akit nem nagyon lehetett megközelíteni. Cselt agyalt ki: a forrás mellé egy fél pár piros csizmát tett. A csizma megtetszett a lánynak, mindkét lábát beledugta, így nem tudott elszaladni a gróf elől, aki megszélidítette, és végül feleségül vette.

Ennek az asszonynak a leszármazottja volt Kuún Ilona, Bethlen Miklós felesége. A lakodalmat Ozsdolán tartották 1668. június 11-én.

Ha varázspálcám lenne...

Válogatás a Communitas Alapítvány rajzpályázatára érkezett munkákból

Miklós Nóra,
Székelykeresztúr

Rutter Szidónia, Borszék

Ha varázspálcám lenne, senki nem lenne beteg, és mindenki boldog lenne. Nem csúfolódnának és nem verekednének egymással. Minden ember a napos oldalról nézné az életet. Mindig sütne az én napom, és este mindig ragyogna az én holdam.

Naphegyi-Boldis Zsuzsanna,
Nagyvárad

Zörgő Norman,
Szilágycseh

Kányádi Orsolya,
Nagygalambfalva

Bálint Kinga, Csíkszereda

Váta Bíborka,
Csíkszereda

Nagyon jó lenne, ha négy domb létezne, mindegyiken egy évszak: tavasz, nyár, ősz, tél. Mert akkor a Tavasz dombon virítanának a virágok a zöld, selymes fűben, a Nyár dombot aranyló búzakaralász-tenger borítaná. A harmadik, az Ősz domb nagyon színes lenne a lehullott falevelektől. Tél dombon mindig lehetne szánkázni, hógolyózni és hóembert készíteni.

Milyen jó lenne, ha mind a négy évszak szépségét ugyanabban az időben lehetne élvezni.

Anca Ágnes, Nagyenyed

Astaliş Andrea, Parajd

Kokárda

Horga Mónika, zimándújfalui tanító nénitől tanultuk: vágjatok ki 12 egyforma méretű piros, 5 zöld, 4 fehér és egy nagyobb fehér pöttyöt. A kép szerint hajtogassatok, és ragasszatok belőle kokárdát. Ha a hátára biztosítótűt ragasztotok, viselhetitek a hajtókátokon, mint Petőfiék.

Tavaszi képek

Kiss Gabriella tanító néni érbogyoszlói II. osztálya a tájképet kivaszt anyagdarabkákból, a pillangót préselt levélből ragasztotta, és festéssel, papírkollázzsal egészítette ki.

Ibolya-üdvözlét

Doloczki Márta tanító néni osztálya a szatmárnémeti Hám János Iskolaközpontban kivágott két nagy zöld és 10 kisebb lila pöttyöt. Mindenik kör felét az alpra ragasztotta, a másik felét ráhajtotta.

Szalvétatartó

Mezőbajról kaptuk a tavaszi szalvétatartót: kettőbe hajtott zöld kartonból vágd ki a hóvirág-bokrot, majd a fehér kelyhet úgy csíptesd rá, hogy egyúttal a két csúcs is összefogódjék.

REJTVÉNY- PÁLYÁZAT

Az 1848-as forradalmárok az 1789-es francia forradalom jelszavait tűzték zászlajukra. Ezt a három szót, a rejtvény megfejtését küldjétek el a szerkesztőség címére.
A Rejtvénykirály

Havonta
5 DÍJAT!
sorsolunk ki!

NYERTESÉK

A FEBRUÁRI REJTVÉNY- PÁLYÁZAT

megfejtése:
*Húshagyló,
húshagyló,
itt maradt
az eladó.*

Nyertesek:

Láposi Róbert,
Ördögös-
füzes;
Keresztes Csaba,
Sarmaság;
Bálint Boglárka,
Nagy-
bodófalva;
a **csíkjenő-
falvi III.**
osztály, a
nagyvárad
F. Schiller
Iskola IV. A,
a **szatmár-
németi**
D. Pop
Iskola III. C
osztálya.

FAKADÁS	Fafajta	Bőkezü	I	A japán vi- ragrendezés művészete Névelő	Nagyszülő szülője	H	Illatos virágú fa Somfánál páratlan betűi	1
Friss	Ásványi fűszer			Fémpénz Gabona betakarítása				
								G
Állóvíz	Végtag 100 fokon teszi a víz				FÁY Liter			
Kérdő- szócska	Cémája ZURBOLÓ					Egye! Végül tanul!		
Vörösmarty Mihály megzené- sített verse					A biológia, a földrajz, a matek is ez	Megelégel Végül nap!		
Tejtermék				Restell (ÁTALL) Középen szalad!				
Hangtalanul varr!			Kunyhó fedelének anyaga Efi!				Bóg a közepén! Jajgat	
Ébredni kezd!	Magas növény Hajítom			Kalács jelzője Ler közepe!				
Végül várod!			Oroszlán- név Nagy Anna névjegye			Á, ..., cé Kezével jelzi		
Iluska, ha megnő				Tüzes kérdés (két szó) Talál				
... főtt, egy- fajta húsféle				Tűznyelv Tömni kezd!				
Tél közepe!	Nulla Kör közepe!		Tinta, régiesen Habvég!					Személyes névmás
Kerekítő								

VAJNÁR ILONA rejtvénye

A skótok állítólag roppant fukar emberek. A viccbeliek mindenképpen.

*

A skót felesége így szól a férjéhez:

– A fiunk már két napja ugyanazt a nyalókát szopogatja.

– Nem baj – mondja a férj –, tanuljon csak meg spórolni az a gyerek.

– Rendben van, de legalább kibonthatnád neki.

*

Két skót találkozik:

– Megkaptad a levelem?

– Azt, amelyikben 10 fontot kérsz?

– Igen.

– Még nem kaptam meg.

*

– Miért rakja a hűtőbe a skót a szőnyeget?

– Hogy kirázza a hideg.

*

Az angol, az ír meg a skót elhatározzák, hogy közös vacsorát rendeznek.

– Én hozom a húst! – mondja az angol.

– Én hozom a tésztát! – szólal meg az ír.

– Én pedig hozom az öcsémet! – kontráz a skót.

*

A skót házat épít, ám az épület egy részére nem épít tetőt.

– Itt miért nincs tető? – kérdezi a szomszédja.

– Mert itt lesz a zuhanyozó.

*

Két skót beszélget:

– Nem vennéd meg a pizzamámát?

– Miért akarod eladni?

– Mert éjjeliőr lettem egy üzemben.

*

– Apu, tudnál adni négy fontot?

– Menyit mondtál, fiam? Hármat? Nesze, itt van kettő, válassz...

TALÁLD KI!

1			
2	N		
3			
4		Ö	
5			
6			
7			

1			
2	V		
3		N	
4			
5			
6			B
7			
8			

1			
2			
3			
4	N		
5			
6			
7	U		
8		P	
9			

① **Balogh Zoltán, Deák Gellért, Kovászna; Fazakas Andrea,** Gyergyószentmiklós; **György Anetta,** Maroszentgyörgy; **Juhász Ervin,** Tasnád:

1. Három meg három 2. Mutatja az időt 3. Szelíd ellentéte 4. Férfi ruhadarab 5. Ollós állat 6. Nem ül 7. Hálólóban a labda

② **Bálint Alexandra Dóra,** Magyargorostóló:

1. Kerti szerszám 2. Aki nek nem ..., ne vegye magára 3. Becézett Katalin 4. Az elején 5. Nem fiú 6. Fák sokasága 7. Madáruha

③ **Bende Beáta, György Barbara,** Zabola; **Tigris csapat,** Torda:

1. Hideg évszak 2. Anyó párja 3. Kemény fém 4. Nála lennebb 5. Rengeteg 6. Ló-csemege

④ **Mares Hanna,** Nagybánya: mesefigura.

1. Bal ellentéte 2. Vigyázott rá 3. Serdülő becézve 4. Átlátszó anyag 5. Ének, népdal 6. Kisebb hegy 7. Ennivaló 8. Ravasz állat

⑤ **Szilágyi-Székely Zsuzsa,** Magyarlapád:

1. Fohász 2. Erődítmény 3. Izomban lakozik 4. ..., pecc, kimehetsz 5. Hoz ellentéte 6. Szalad 7. Csapadék

⑥ **Szabó Beáta,** Maroskeresztúr: mesefigura.

1. Tata párja 2. Helyeslő szó 3. Lábbeli 4. Szomjas 5. Játékmedve 6. Nagyon szeretne 7. Csecsemők „pipája” 8. Udvar, kert bejárata 9. Hatvan perces

1		
2		
3	A	
4		G
5		
6		
7		L

1		
2		
3		S
4		
5		
6	A	

1		
2		
3		
4		
5		SZ
6		
7		

FEBRUÁRI MEGFEJTÉSEK

1. Február 2. Boldog névnapot! 3. Farsang 4. Ügyes vagy! 5. 1-D, 2-A, 3-D, 4-B 7. Álarc 8. galambada, kacsacs, tangólya 9. csárdás

Ti
mond-
tátok

Csíkbánkfalva, Csedő
Magdolna tanító néni:

– Gyerekek, mondatok va-
rázsigék segítségével felszó-
lító mondatokat.

Elvira jelentkezik:

– Abrakadabra, a tanító né-
ni gyorsan tűnjön el!

*

Aküsmödi óvodások
Aranymondásait Szabó
Éva óvó néni küldte be:

*

Andi a piacon (játék köz-
ben): – Tessék, tessék! Van
tonhal, szárazhal, csirkehal!

Óvó néni: – Milyen az a
csirke hal?

Andi: – Hát pingvin!

Antal: – Eső lesz, mert fáj a
.... fogam.

Dénes: – Óvó néni, mi egy-
szer Lalikával találtunk egy
izmos tököt!

– Milyen az az izmos tök?

Dénes: – Olyan erős volt,
hogy alig tudtuk szétvágni!

Andi: – Te Dédó! A pasik-
nak nem kell hajgumi...
nekik nincs hajjuk!

Ágota (aki 5 éves): – Óvó
néni, képzelje el, hogy ma-
máéknál betettem egy pár-
nát a blúzom alá, és mamáék
azt hitték, hogy állapotos
vagyok!

⑦ Minden betűpárból csak egy betűt kell kiválasztanod, és ezeket összeolvasnod, hogy soronként egy-egy virág nevét alkossák.

HK ÖÖ VJ SI TR ÁÉ FG

DN ÉÁ RG CU EI SG ZÜ

DG ÓÁ NL ÁI ÉA

ST ÖU KL ÉI PN OÁ KN

⑧ Keresd meg a
betűpárokat, és
húzd ki valameny-
nyit. A magányos
betűkből egy érde-
kes növény nevét
rakhatod ki (egy
betűt kétszer kell
használnod).

D I Ö B A K É
B Z Ó M Ö K

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

Amargittai harmadikosok, Kovács Katalin tanító
néni tanítványai érdekes, fújásos technikával ké-
szült képeket küldtek. Ezek a művek egyetlen
sablon (pl. lepke) és szórófejes festék segítségével ké-
szültek, de szép alkotások születhetnek úgy is, ha fes-
tékbe mártogatott szivacsdarabká-
val, fogkefével-szitával vagy akár
színes ceruzával fested körül a sab-
lont. Munkádat és a tavaszt türelmet-
lenül várom,

Mászat Művész

A decemberi, zsírkrétás módszert ügyesen pró-
bálta ki: Szántó Izabella, Marosvásárhely (1); a za-
bolai IV. B, Beke Boróka rajza (2); a csíkbánkfalvi
III. osztály, Tamás Csongor rajza (3). Könyv lesz
a jutalmuk.

1

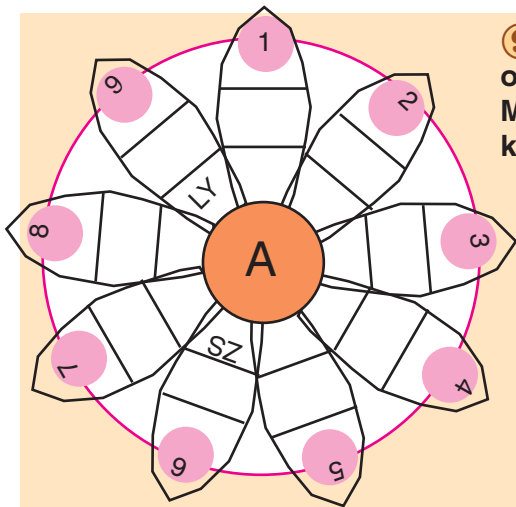
2

3

9 Töltsd ki a szó-virágot, majd olvasd sorba az első betűket. Mindegyik meghatározás a közepén levő A-ban végződik.

1. Ravasz állat
2. Szaglószerve
3. Madárgyomor
4. Tréfa
5. Abba az irányba
6. Illatos, szúrós virág
7. Itatra vágnyik
8. Dal
9. Hosszúcsőrű madár

ASZÓR
NAGORO
SZÚGEF
LIMOLI
NEKIC
PÁNTULI
SZÁRCIN

10 Nem elég, hogy összekeveredtek a betűk, az egyik szónak semmi keresnivalója a többi közt: kakukktojás. Keresd meg!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS NEVELÉSI-OKTATÁSI VALAMINT TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ- TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉRE

A pályázat célja: a romániai magyar nyelvű oktatás és nevelés anyagi támogatása.

A pályázók köre:

Nevelési-oktatási, valamint Tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet az a pályázat benyújtásáig 18. életévét be nem töltött kiskorú, aki Romániában működő oktatási intézményben alap- vagy közép fokú tanulmányait magyar nyelven folytatja; valamint az, aki fakultatív magyar nyelvű oktatásban részesül, és lakóhelyén nincs megfelelő szintű magyar nyelvű oktatás.

A támogatás összege és jogcíme:

**A. NEVELÉSI-OKTATÁSI
TÁMOGATÁS**

– Gyermekenként 20.000 Ft-nak megfelelő lej összegű Nevelési-oktatási támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermeke(ke)t nevelő szülő/nevelőszülő minden olyan kiskorú gyermeke után, aki:

1. romániai alap- vagy közép fokú oktatási intézményben magyar nyelven tanul (a fakultatív oktatásban résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);
2. moldvai magyarok esetében nem intézményesített magyar nyelvű oktatásban részesül.

**B. TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ
TÁMOGATÁS**

– Gyermekenként 2.400 Ft-nak megfelelő lej összegű Tankönyv- és taneszköz támo-

gatóban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermek(ek)et nevelő szülő, amennyiben a kiskorú gyermek(ek):

1. romániai alap- vagy közép fokú oktatási intézményben magyar nyelven tanul (a fakultatív oktatásban résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek);
2. moldvai magyarok esetében nem intézményesített magyar nyelvű oktatásban részesül.

Mindkét (A. és B.) támogatás a 2009-2010. tanévben egy alkalommal igényelhető.

A fentiek szerinti jogosultságok igazolása, valamint az alábbi pályázati feltételek teljesítése esetén az A. és B. pontokban megjelölt támogatás együtt pályázható, egyidejűleg is elnyerhető.

Pályázási határidő:

Jelen pályázati felhívás alapján a 2009-2010. tanévben igényelhető támogatásokra **2010. február 15-től április 30-ig terjedő időszakban folyamatosan** lehet pályázni.

A 2010. április 30-a utáni postai bélyegzővel beérkező pályázatok érvénytelenek.

Pályázati feltételek:

- megfelelően kitöltött pályázati adatlap
- kötelezően csatolandó mellékletek:
  - a.) a pályázó szülő vagy nevelőszülő személyazonossági igazolványának fénymásolata;
  - b.) a kiskorú gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonatának vagy 14 év feletti kiskorú személyazonossági igazolványának fénymásolata;
  - c.) Amennyiben a kiskorú családneve nem egyezik meg a pályázó szülő/nevelőszülő családnevével, mellékelni kell a következő dokumentumok valamelyikének fénymásolatát eset szerint:
    - 1) válás esetén a válásról és a gyermek jogállásának megváltoztatásáról szóló bírósági végzés;

2) gyámok és nevelőszülők esetében a nevelőszülő megbízásáról szóló hatósági döntés.

d.) a kiskorú gyermek iskolalátogatási igazolásának eredeti példánya, amely tartalmazza az adott osztály/tagozat/csoport tannyelvének megjelölését (az igazolások kibocsátására vonatkozó típuskérvény a pályázati csomagban mellékelve);

e.) a moldvai magyarok magyar tannyelvű oktatásban való részvétele esetében, iskolalátogatást igazoló irat, vagy ennek hiányában a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége által kiállított magyar tannyelvű oktatást igazoló irat eredeti példánya. A „Szülőföldön Magyarul” támogatási program lebonyolításában az Iskola Alapítvány együttműködik a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel.

A pályázati csomag beszerezhető: az RMDSZ helyi szervezeteinél, a megyei Tájékoztató irodáknál.

A pályázatok leadása: ajánlott postai küldeményként az Iskola Alapítvány postafiók címére kell küldeni 2010. ápr. 30-ig. Ez a cím a pályázati borítékon található.

A pályázat elbírálása és a támogatás folyósítása:

A pályázatokat az Iskola Alapítvány kurtóriumára bírálja el 30 napon belül, amely határidő hiánypótlási felhívás esetén egy alkalommal további 15 nappal meghosszabbítható. A döntésről a pályázókat az Iskola Alapítvány levélben értesíti. A támogatás folyósítására – minden feltétel teljesítése esetén – az elbírálást követő 60 napon belül kerül sor, a pályázati adatlapon megjelölt módok szerint.

További tájékoztatás munkanapokon 10⁰⁰– 14⁰⁰ között a 0-800-800-137-es, a Romtelecom hálózathálóból ingyenesen hívható telefonszámon, az iskola@rmdsz.ro e-mail címen, valamint a megyei Tájékoztató irodákban igényelhető.

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

Szólj, szám!

Mészely József „márciusi” feladatai alapján:

1. Írjátok le röviden a következő szavak jelentését: **kokárda, mente, dolmány, sujtás, kantár.**

2. Válasszátok ki minden sorból a kakukktojást (figyelem, a szempontok változnak). Ezek kezdőbetűjéből a '48-as huszárok fejedőjének neve alakul ki.

- A. fülbealó, csuha, karperec, gyűrű, gyöngy
- B. csizma, kapu, csibe, huszár, árvalányhaj
- C. fogoly, bagoly, karéj, Gergely, király
- D. suhint, vágat, küzd, óvatos, gyóz

3. A szabadságharc hősének nevét olvashatjátok ki azoknak a szavaknak az első szótagjából, amelyek nem rokonai a harcol igének:

háborúskodik, megvív, gátol, küzd, borzongat, csatázik, ámul, hadakozik, rongál, öltöztet, összecsap

Januári megfejtések: 1. levélváltás: levél és a rá adott válasz, szóváltás: összeszólalkozás, hangváltás: a zenében a hangfekvés, párbeszédben a viszonyulás megváltozása, színváltás: színdarabban egy új színpadkép, az életben a vélemény megváltozása, pengeváltás: vívás, átvitt értelemben rövid, heves vita. 2. Be-fész-ke-l-te ma-gát a töb-bi kis-ping-vin kö-zé, és el-a-ludt. Reg-gel me-gint el-in-dul új ka-lan-dok fe-lé. 3. J: juh, jég, fűrj, bojt, bojtár, papagáj, háj, cserje, pajtás, fejsze. Ly: lyuk, lbolya, Mihály, fogoly, gulyás, gally, boly, gereblye, sólyom.

Nyertesek: Molnár Andor-Olivér, Balánbánya; a hármassfalusi III. B osztály; a marosvásárhelyi N. Bălcescu Gimnázium V. C; a L. Rebreanu Gimnázium III. E osztálya.

Januári „lila” megfejtések: Néhány „sarkvidéki” hónapnév: didergető, szélviharok, napaltató, jégbefagyó, jóllakás hava, fehér bocsok születésének hava, pingvintáncok hava, fokaölés, zsírraktározás hava. Afrikában: kánikújév, aszályhozó, felfortyasztó, faégető, júnilus, forró szelek, fekete karácsony hava. Vallások jelképei: A2, B7, C1, D5, E4, F3, G6. **Nyertesek:** Szász-Zsiga Nikolett, Kalotaszentkirály; Madaras Szilvia, Kibéd; a marosvásárhelyi Dacia Gimnázium IV. E osztálya.

LEVELEZŐ

■ Az édesanyákat májusban, a tanítókat júniusban köszönti a Napsugár, de az új tavaszban szeretettel gondolunk minden kislányra, nagylányra, nénire, aki a Napsugár barátja! És minden hűséges levélírónkra: **Kiss Evelin, Péntek Sára, Sárvasár;**

Csomós Júlia, Mátyás Erzsébet és István, Szamosardó; Nagy Obed György, Szilágynagyfalu; Sorbán Csilla, Szalacs; Szabó Gabriella, Tenke; György Anetta, Maroszsztgyörgy; Gábor Brigitta, Názna; Zoltán Henrietta, Kézdivásárhely; Lázár Henrietta, Mezőbaj; Kristóf Mónika, Marosludas; Bereczi Tamás, Székelyszentkirály; Berszán-Árus Dániel, Bodó Tímea, Gyergyószentmiklós; Fángli Géza, Orbán Zsófia, Marosvásárhely; Deák Bernadette, Kovászna; Szilágyi Gréta, Nagybánya; Nagy-Bíró Csenge, Bálványosváralja; Marozsán Antónia, Halmi; Orbán Stefánia, Brassó; a balánbányai 1-es Iskola IV. B; a szászrégeni A. Maior Gimnázium IV. B; a gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola II. A; a nagyváradi D. Cantemir Iskola III. E; a szatmárnémeti A. Popp Iskola II. és III. B, a D. Pop Iskola III. C; a nagybányai N. Iorga Iskola IV. F; a négyfalusi Zajzoni Rab István Liceum III.; a csíkszentdomokosi Márton Áron Iskola IV. B; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola III. C; a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium III. A; a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola III. B; a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola II. D és IV. E; a marosvásárhelyi G. Coșbuc Gimnázium IV. C osztálya; a marosugrai II. B; a szamosardói IV.; az ozsdolai II. B; a marosludasi III. C; a balavásári III; a szilágypaniti IV.; a szalárdi IV. B; a magyarkiskapusai III.; a kibédi III.; a kovásznai III. B; az árpádi III. B; a halmi II–III. osztály; a magyarhermányi, a bitai, a magyarlapádi, az érkörtvélyesi kisiskolások.

Izszány Botond,
Zabola

■ A Napsugár is támogatta a Mesevetélkedő Szatmár megyei döntőjét, mely élmény volt a gyerekeknek és a rangos zsűrinek egyaránt – számolt be a szervező **Mircea Eliade Iskola** nevében **Román Melinda tanító néni**.

■ Olyan jó, hogy mikor kinyitom az új Napsugárt, kapok benne feladatot meg sok más. Köszönöm!

Ambrus Krisztina, Csíkszereda

■ A székelykeresztúri Vox Rádió Palánta tehetségkutató versenyére 39-en neveztek be, köztük a NO-SZA DuÓ, vagyis Szabi és én. Szabi dobol, én gitározok és énekelek – retró zenét. A gyermek kategóriának mi lettünk a győztesei! El sem tudom mondani, mekkora volt az örömünk.

Firtos Norbert, Székelykeresztúr

■ Tetszik a Napsugár, szeretjük benne a sok érdekes mesét, verset. Örülünk a rejtvényeknek, vicceknek, az új ötleteknek kézimunkából és rajzból. Szeretnénk mi is bemutatni falunkat a Napsugár olvasóinak, most dolgozunk az anyag összegyűjtésével.

Elekes Karola, Bod Judit, Vizsoly Zsanett Csilla, Albis

■ Itt a tavasz, indulhattok kirándulni, mint a **szászrégeni Al. Ceuşianu Iskola III. B osztálya** és **Asztalos Tünde tanító néni**.

◀ **Szántó Izabella, Marosvásárhely**

■ Iskolánk I–IV. osztálya szervezett egy szavalóversenyt. Nagyon szép verseket szavaltak. Most készülünk a mesevetélkedőre, és nagyon izgulunk. **Balázs Boglárka, Gyergyóremete**

■ Várjuk továbbra is rangos, szép lapjaikat. **Szigeti Anna-Mária tanító néni** és a **marosvásárhelyi G. Coşbuc Gimnázium III., IV. osztálya**.

■ Nem tudok eléggé hálás lenni, hogy tanítványaim munkáit ennyire értékelték. Ennyire tehetségesek lennének, vagy inkább a bizonyítani akarásunk az, amivel kiérdemeljük a sok odafigyelést, hogy valahol a végváron egy maréknyi kis magyar gyerek tud és akar magyar lenni, magyarul érezni, gondolkodni, szeretni és néha magyarul hallgatni.

Bartha Denise tanító néni és a tordaharaszti kisdíákok

■ Kedves Napsugár! Teljes létszámmal (vagyis 27-en, a tancival 28-an) megrendeltünk, és örömmel, szívesen lapozgatunk, olvasgatunk. Szeretettel ölel, és küldi a kupakemberkét a **kolozsvári Apáczai Csere János Líceum IV. osztálya** és **Kulcsár Margit tanító néni**

■ A gróf Teleki Sándor cserkészcsapat kiscserkésze vagyok. Sokat játszunk, kirándulunk, tanulunk a természetről. A kiscserkész törvényeket betartom, mivel cserkésznek készülök.

Mares Hanna Blanka, Nagybánya

■ Cserkész vagyok, mint még sok más gyerek. Minden télen sítáborba megyünk. A tavaly Maroshévízen sűrű fenyvesek között laktunk. Ott tanultam meg sízni, remélem, az idén folytatom.

Borbándi Zsuzsanna, Magyarlapád

BITAY ÉVA UTAZÓ NÖVÉNYEK

Érdemes elgondolkodni azon, mennyivel egyhangúbb lenne az étlapunk, és mennyivel színtelenebbek lennének virágoskertjeink, ha lelkes emberek nem gazdagították volna élővilágunkat más földrészek kincseivel.

Ázsiának köszönhetjük a teát, a kölest, innen származik a kajszi- és őszibarack, a szilva, a cseresznye és az eperfa, a szarkaláb, a kankalin, a bazsarózsa, a hortenzia, a kamélia, a krizantém és sokféle fűszer.

A közhiedelemmel ellentétben a **tulipán** őshazája nem Hollandia, hanem Perzsia (a mai Irán), ahol napjainkban is vadon él. A perzsáknál a vörös tulipán a szerelmi vallomás jelképe volt, és mint annyi más mese és legenda virága, ez is vércseppből keletkezett: „Ahol a tulipán nyomába ér a ifjú tavasznak, ahol felemeli piros kelyhét, ott halt meg Ferhad szerelmi bánatában, Sirinért epekedve, és szívének könnyével pirosra festette a sivatagot!”

A tulipán Perzsiából Törökországba került, ahol az uralkodóház címervirága lett. Innen jutott aztán Hollandiába. Itt valóságos „tulipánláz” tört ki. Emberek mentek tönkre vagy szerettek mesés vagyont tulipánhagymával kereskedve. A magyar népművészetnek ősidők óta alap-motívuma a tulipán.

Amerikának az akácát és számos élelmszer-növényünket meg dísznövényünket köszönhetjük. Chile és Peru a hazája a krumplinak, a paradicsomnak és a töknek de a dohánynak is. Mexikóból került hozzánk a kukorica, a napraforgó és a bab.

Bár a spanyol hódítókat elsősorban az arany utáni sóvárgás sarkallta, később arra is volt gondjuk, hogy néhány zsák kukoricát és burgonyát vigyenek a hajójukra. Ám az aligha ju-

tott eszükbe, hogy ezek a növények valamikor többet fognak érni az aranyból, s a kenyér mellett szinte mindennaposak lesznek az európai ember asztalán.

Kezdetben ezek a növények exotikus különlegességeknek számítottak. A spanyol főnemesek, a grandok kertjében egy-egy virágágyás közepén ott díszelgett néhány tő **kukorica**, és XVI. Lajos francia király egy udvari fogadáson **krumplivirággal** a gomblyukában jelent meg.

CSILLAG ISTVÁN rajzai

A kukorica egyik magyar neve, a tengeri arra utal, hogy a tengeren túlról érkezett. Arany János szép balladájának a címe is ez: Tengeri-hántás. A székelyek a kukoricát még törökbúzának is nevezik, jeléül annak, hogy hozzánk török közvetítéssel jutott el.

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

KISKÖPÉ

Honnan származik a kakaó? Óshazájában kik és hogyan fogyasztották?

Januári megfejtés: 1. – őz, 2. – róka, 3. – nyúl.
Könyvjutalmat nyertek: Deák Zsolt Tibor, Gyergyóújfalu; Csorvási Tímea, Marosszentgyörgy; Tankó Előd, Szentegyháza; a szalárdi IV. B osztály.

A photograph of a lush green forest. The trees are tall and thin, with a dense canopy of green leaves. The ground is covered in a thick layer of green plants and ferns. The lighting is soft and natural, suggesting a sunny day in a shaded forest.

NAPSUVÓR

A világ legszebb gyára: oxigén készül benne!

Itt születtem

Magyarkecel a megyeszékhely Zilahtól délnyugatra, a Krasznát Zilahhal összekötő, aszfaltozott út mentén, a Kólickepatak völgyébe települt, vegyes lakosságú község. Keleten a Nagyhegy domszora, a szőlővel borított Hajnalhegy határolja.

■ 1968 óta községközpont, hozzátartozik Felsőkecel, Egrespatak és Gurzófalva. A négy falu összlakossága 3078 fő, ebből 67,22% román, 30,66% magyar és 2,12% roma nemzetiségű.

■ A községben ókori nyomokra bukkantak: a Római Birodalom tornyokból, bástyákból kialakított védővonalára. Falunk első okleveles említése 1341-ből való. A Kecel nevet Petri Mór a török „kopasz” szóból eredezteté. A közelben van is egy Kopasz nevű domb. Valószínű, hogy a helységnevé a Keceli-Szele családtól származik, akik a XIV. századtól a XVI. századig birtokolták a falut. Későbbi birtokos nemesek voltak itt a gróf Teleki, gróf Toldalagi, a Szentmarjai, Matolcsi, Komornyik, Hari, Szöllösi család.

Magyarkecel madártávlatból

Szeretünk templomba járni

■ A mezőgazdaság jelentett és jelent ma is biztos megélhetést. Számos pálinkafőzde működik. A szilva másik hagyományos feldolgozása az üstökben estétől hajnalig tartó lekvárfőzés. A pásztorkodásnak is jelentős múltja van, napjainkban is több nyáj legel a magyarkeceli határban.

■ Műemléktemplomunkat 1498-ban kezdték építeni. Az eredetileg katolikus falu egyszerre tért át a református hitre 1567-ben. Viszonylag jó állapotban fennmaradt a gótikus sekrestyeajtó, a szentségtartó fülke, szentély csillagszerű boltozata, a csúcsíves diadalív, a 8 külső támpillér, köztük a körácsos ablakok. 1920-ban a hajó kazettás

mennyezete leszakadt. Azóta van fehérre meszelt mennyezete. Az orgona- és legénykarzat mellvédjét stilizált tulipán- és rózsamotívumok díszítik.

■ A harangláb 1775-ben készült, de lehet, hogy még korábbi. Szakállszáritója tulipános faragású. A kettéosztott tornác, a finom vonalú, krinolinszerű ereszt elegáns megjelenést kölcsönöz neki. A fiatornyok későbbiek. Jelenlegi harangjai 1766-ban és 1792-ben készültek. 1974 óta Vicsai Ferenc a lelképásztorunk. 1995-től újonnan épült gyülekezeti ház is várja a híveket.

A templom és a harangláb

Felújított iskolánk

■ 1745-től felekezeti iskola működött itt. Az állami oktatás 1948 után indult be. A faluban ma csupán elemi iskola és óvoda működik román és magyar nyelven. Az iskola épületét 2007-ben újították fel.

■ Nálunk a népi kultúra nem merült feledésbe. A staférunghos ládákból megőrzött népviselet, az esztovátán szőtt kendőkkel, szőnyegekkel, agyagedényekkel díszített szobabelsők festői látványa elbűvöli az ide látogatókat.

■ 2005-ben felelevenítettük a szüreti mulatságot. A református templomban megköszöntük az Úrnak a termést, és hogy erőt adott az egész évi munkához. A népviseletbe öltözött lányok és fiúk szeke-reken végigjárták a falut, daloltak, énekeltek, mindenkit meghívtak az esti mulatságra, ahol szindarab, néptánc, közös nótázás, majd hajnalig tartó bál várt a falu népére.

■ 2006-ban és 2007-ben hagyományörző napokon mutat-tuk be az aratással kapcsolatos munkálatokat, a kenyér-sütést, kóstoltattunk különböző lisztből készült finomsá-gokat. Sikerült berendezni egy hagyományörző szobabel-sőt, verandát, kamrát és udvart régi szerszámokkal.

Régi parasztház szobabelsője

A varsolci tánctalálkozón is részt vettünk

■ Mi, gyermekek tanító nénink irányításával hétvégeken, sokszor vakációs napokon is összegyűlünk, egyházi éne-keket, népdalokat, verset, néptáncot, szindarabot tanu-lunk, rajzolunk, kézimunkázunk, és kiállításokat is szer-vezünk munkáinkból.

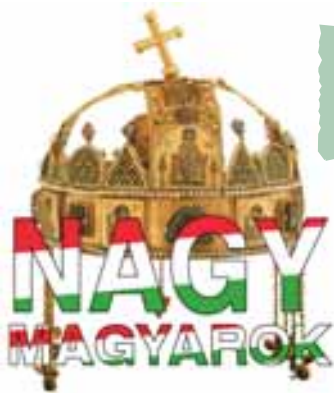
■ 2005-től rendezik meg falunkban a Meszesi Néptánc-fesztivált, mely bizonyítja, hogy románok és magyarok együtt tudnak élni, dolgozni és ünnepelni. A község-háza, a helyi tanács, az iskola, az egyház, a kultúrotthon, a könyvtár harmonikusan együttműködik az itt élő közös-ségért.

■ Magyarkecel lakóinak szorgalma, vendégszeretete közismert. Az utóbbi években a szalmafedele-s paticsházakat új villák váltják fel. Falunk 2008-ban két parkkal és játszótérrel is gyara-podott, útjait felújították. A festői táj, a tiszta le-vegő, a kén-bikarbonátos gyógyvíz erős érv arra, hogy fellendülhessen a faluturizmus, hogy gyógy-fürdővel rendelkező üdülőteleppé válhasson Ke-cel. Már most lehetőség van vadászatra, horgá-szatra, lovaglásra.

■ Falunk tele van természeti szépségekkel, az egészség forrása. Szeretettel várunk mindenkit!

Összeállította Hari Tünde Hajnalka tanítónő, a magyarkeceli gyermekek és ifjak

Magyar iparművészek

Hogyan forrhatott össze ez a két szó? Hiszen az ipar rideg mester-ség, a művészet pedig szenvedélyes hivatás. Az iparművészet híd e-kettő között. A formatervezés vagy design (dizájn) célja az, hogy csészénk, ruhánk, könyvünk, autónk ne csak használható, hanem szép is legyen. Az ősi és a népi kultúrában a mester még művész is volt, de munkáit nem azért díszítette, hogy cifrábbak, eladhatóbbak legyenek, hanem azért, mert igényelte a szépet, meg akarta mutatni tudását, és üzeni akart. Ugyanis minden motívumnak jelentése volt, s ezt az egész közösség ismerte. Népünk évszázadok sőt -ezredek óta művésze sok mesterségnek.

■ Ezeréves arany, ezüst **tarsolylemezek**, veretek, csatok, korongok sokasága bizonyítja a magyar **ötvösök** messze földön híres művészetét. A lemezt meleg szurokra tették, úgy domborították bele az ősi jelképeket.

■ Késői utódaik, az erdélyi magyar és szász ötvösök is remekműveket alkottak. A nagyszombeni **Sebastian Hann dísztálja** 1700 körül készült.

■ A **tűzzománc** készítésének titkát a kelták, a szkíták, a magyarok hozták be Európába. A rekesz- és sodronyzománcan fém körvonalak rajzolják ki a mintát, és határolják el a színeket.

A XV. században egész Európa

„magyar sodrony” néven ismerte ezt a technikát.

Egriné Nagy Enikő, kolozsvári tűzzománcművész 2002-ben készült **Életfája rekeszománc**.

■ Ur városában 6000 évvel ezelőtt már csengett a sumér kovácsok kalapácsa. A **kovácsok** a zord vasat fegyverré, a lakatosok díszes kapuvá, kilinccsé, sarokpánttá kalapálják. Az

egri Vármegyeház rokokó vascsipke kapuját **Fazola Henrik** készítette 1761-ben. Az árából tekintélyes birtokot vásárolhatott.

■ **Misztótfalusi Kis Miklós** a **betűmetészt** művelte páratlan művészi tökéletességgel. Amszterdamban a legelismertebb nyomdász volt, hazájában bíróság elé állították. Alkotásai Európa értékes könyvművészeti kincsei, betűit ma is használják.

■ Korábban a festett üvegablak főleg a gótikus, a mozaikkép a bizánci templomok díszje volt, a szecesszió idején lakóházakban, középületekben is megjelent. **Róth Miksa** alkotásai Mexikóban, Osloban, Hágában, Marosvásárhelyen is láthatók. Íme egy **mozaikrészlet** a budapesti **Széchenyi-fürdőből**.

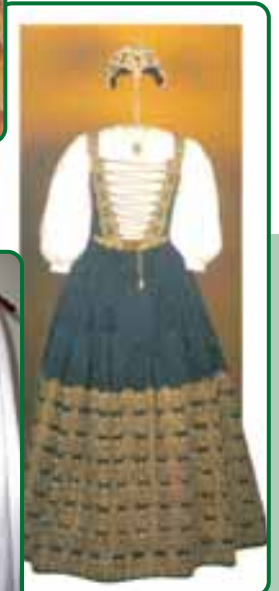

■ A faragott, festett, intarzia-betétes, nehéz tölgyfa **bútorokat** az idő nem, csak a szű vagy a tűz emészthette el. Ezt a 270 éves barokk könyvszekrényt szerencsére egyik sem.

■ Hajdan a paloták termeinek falát kézzel varrt vagy szőtt, mesés mintázatú és színezésű gypjűszőnyegek, gobelinek (goblenek) borították. A XX. században **Ferenczy Noémi** újította meg a magyar **gobelin- és kárpitművészetet**.

■ A kovásznai **Gazdáné Olosz Ella gypjűszőnyegek** művészi folytatásai a székely szövőasszonyok által ma is őrzött tudásnak és motívumkincsnek.

■ Művészek voltak a hajdani takácsok, ruhatervezők, varrónők is. A **díszmagyar** főúri viselet, de szabásában, díszítésében a népviseletet idézi. A történelmi és a népi jelleg ötvöződik néhány mai ruhatervező modelljeiben is. Hasonlítástok össze Brandenburgi Katalin 1626-ban készült díszruháját **Simó Júlia**, illyefalvi **ruhatervező** egyik alkotásával.

■ Az aranyművesek, kristályfaragók művészi megmunkált **ékszereket, kegy- és dísz tárgyakat** remekeltek. A szecesszió korának ékszerei kisebb anyagi értéket, de több eredetiséget hoznak. Előbbire XV. századi püspöki bot, utóbbira igazgyöngy-zománc mellett a példánk.

■ A **habán kerámiaművészet** Apafi fejedelem idején virágzott Erdélyben. Finom színezésű, virágos edényeik, csempéik közül sok megőrződött.

■ A **herendi porcelán**gyártás 180 éves. Ma is virágzik, ám kézzel festett, papírvékony porceláncsodáik oly értékesek, hogy kevesen tudják megfizetni.

■ A pécsi **Zsolnay család porcelán**gyára 150 éve kápráztatja el a világot a színes-mázás kerámiával, majolikával, porcelánnal, köztük szökőkutak, több város középületeinek tetőcserepei, díszburkolata.

Zsigmond Emese

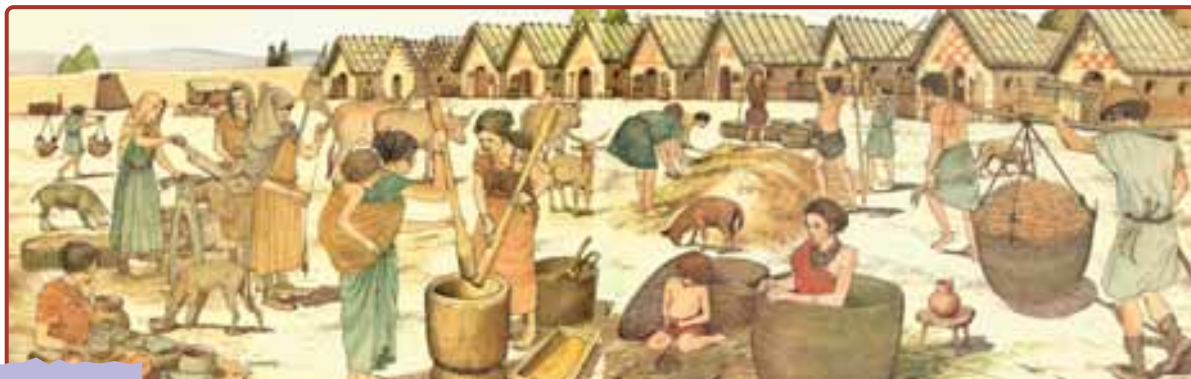
Életfa és világvirág

Anövényeket a Jóisten adta nekünk, hogy tápláljanak, öltöztessenek, hajlékul szolgáljanak, meleget adjanak. Hogy a holt rögöt megkössék, és étellel töltsék meg, az ember lelkét pedig magasba röptessék, és szépséggel, színnel ajándékozzák meg.

A növény az egyetlen élőlény, amelyik képes holt ásványokból építeni saját élő testét, és közben életet adó oxigént is termel. A csoda a levelek kicsi vegykonyhájában történik egy zöld varázsszer, a klorofil segítségével. Erre sem az állatok, sem az ember nem képes. **Növények nélkül megfulladnánk, és éhen halnánk** (a húsevők is, hiszen azok növényevőkkel táplálkoznak). A növények

viszont jól megvannak nélkülünk. Sokkal régebb jelentek meg a Földön, mint az ember, és ha nem tanulunk tőlük mértéket, élettörvényt, túl is fognak élni minket.

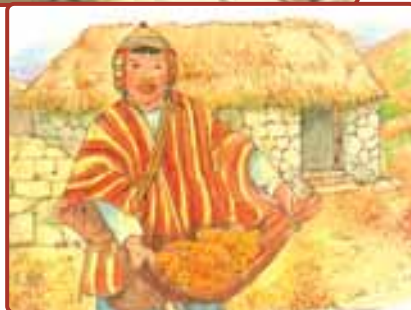
■ **Hogyan ismerkedhetett az ember a növényekkel?** Megkóstolta: egyiktől jóllakott, a másiktól csikart a hasa, a harmadiktól elmúlt a hasfájása. Megismerte a táplálót, a mérgezőt és a gyógyító növényeket. Megpróbálta elszakítani a növény szárát: nem engedett, rostok tartották. Ezeket összefonta-szötte kötéllel, hálóvá, takaróvá, ruhává. A villámsújtotta fa fényes és forró volt: az ember melegedett, húst sütött, világított a lángjával. Felfedezte a tüzelőt, a fáklyát. Először a fa lombja alá húzódott, később ágából-leveléből hajlékot épített, szerszámot, fegyvert, csónakot faragott.

Miből van a sarlójuk, a vízhordó edényük, a nők gyöngye?

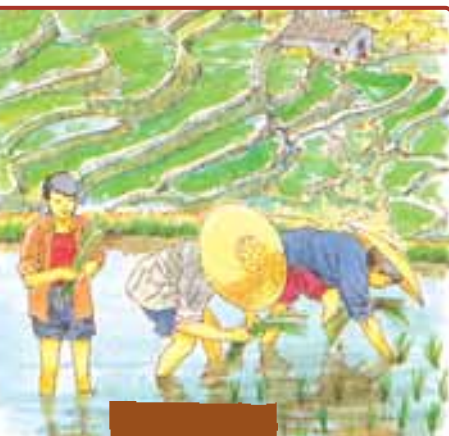
■ Amint megismerte, az ember azonnal természeteni, nemesíteni, a maga javára alakítani kezdte a növényeket. És egyre változatosabban hasznosította minden részüket. A képen egy **8000 éves település** lakói gabonát csépelnek, magot törnek, kosarat kötnek, kendert tilolnak, fonnak.

■ A világ sok-sok országában a búza, a rozs, az árpa, a zab, másutt a **kukorica**, a köles, Távol-Kele-

ten a rizs **a mindennapi „kenyér”**. Ezekből kását főznek, a magvakat lisztté zúzzák, és lepényt, kenyert sütnek belőle.

■ Az emberiség közel felének **a rizs** a fő tápláléka, millióknak abból is alig egy maréknyi jut. A legenda szerint Isten szíve megesett az éhező embereken, és fogait egy mocsárba szórta, ahol azok rizsszemekké változtak. A rizset azóta is vízzel elárasztott földeken ültetik, nevelik. Ezt a munkát nehezebb gépesíteni, mint a többi gabona termesztését. Ma a világon évente nagyjából **ugyanannyi rizs, búza és kukorica** terem, mindenikből 250 millió tonna. Csakhogy a rizs jóval több verejtek árán, mint a másik kettő.

■ Dél-Amerikában a **krumpli** és sokféle rokona is mindennapi eledel. A földrészt meghódító spanyolok Európába is hozták belőle. Kezdetben a gazdagok dísznövénye volt, ám jött a hír, hogy hazájában fontos táplálék, hát itt is megkóstolták – a mérgező, zöld bogyótermését. Árulás! Máglyára a veszélyes, idegen növényvel! Ám egy koldus azt gondolta, hogy inkább a furcsa növénytől hal meg, mint az éhségtől, és kikapart a hamuból egy ropogósra sült – krumplit, a finom, föld alatt növekvő gyökérgumót. Európa azóta sem tud betelni vele, csak abban különböznek népei, hogy kinek van többféle receptje az elkészítésére.

■ Van, ahol a hideg, máshol a szárazság, a terméketlen talaj vagy a túlnépesedés miatt kell keményen megküzdeni minden falatért. **Óceánia szigetén** viszont földi paradicsom volt, míg a „civilizált” világ mohósága fel nem borította értékrendjüket, életvitelüket. A dús **trópusi táj** művelés nélkül is megteremtette a bennszülöttek élelmének java részét, lakásnakvalóját, csónakját, háncs-

szoknyáját, virágdíszét, még a kenyeret is szinte készen a lábuk elé pottyantotta. A **kenyérgyümölcs** alakja dinnyéhez, íze a búzakenyéréhez hasonlít. Éretlenül szedik le, a belét szeletekre vágják, levélbe tekerik, és kövön megsütik. Egy évig is eláll. Három kenyérfa termése elég egy embernek egész évre.

A ti családoknak hány kenyérfát kellene ültetnie?

■ A **pálmafák** külön mesét érdemelnének. Nemcsak árnyékot, konyhót, csónakot, szoknyát, legyezőt adnak, datolyát, kókuszt, banánt teremnek, hanem kenyeret is. A hottentották Afrikában a **kafferpálma** törzsének belét sütik meg kenyér gyanánt. A **szágópálma** törzsének belét rostán átnyomják, a szemcséket zacskóban rázzák, hogy gömbölyűek legyenek, majd egy kicsit megpörkölik. Egy pálmából egy mázsa gyöngyszágot nyernek.

■ A magasabb szintű földművelést, az öntözőrendszert, a vetésforgót már a sumérok is ismerték. Az **ókori Egyiptomban** csatornákkal, vízemelőkkal növelték meg a termőterületet. A gabonának csak a kalásztát vág-

ták le sarlóval, a szalmát később húzták ki a földből. Faekéjüket ökrök húzták. A nílusi nád beléből papiruszt potyoltak. A **szőlőből bort** erjesztettek. A képen épp préselik. Rájössztek, hogyan?

■ A **maják** és az **aztékok** csatornahálózatot építettek, melyen **úszó kertek**, **csinampák** virultak. Ezeket öntözni nem, csak gondozni kellett. Kenyerük a kukoricafehérje, a tortilla, fűszerük a paprika, a vanília, zöldségeik a bab, paradicsom, avokádó, csemegéjük a kakaóbabból főzött, nem édesített, folyékony csokoládé, boruk a kaktusz erjesztett nedve volt.

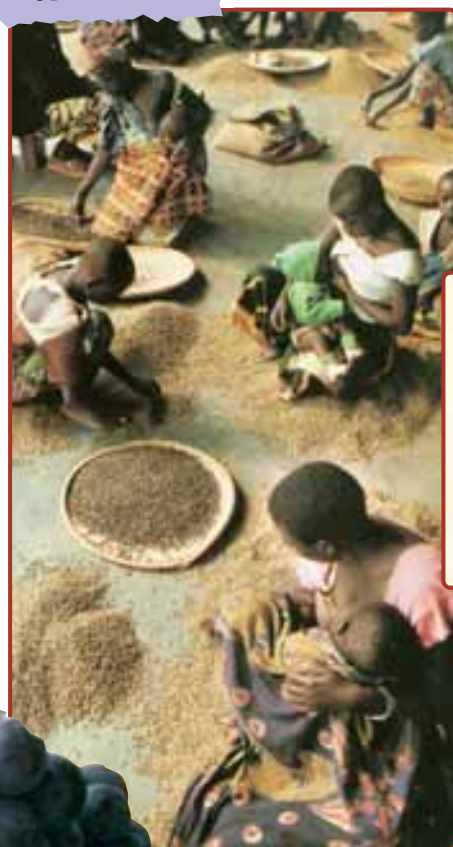
■ A **paprika** magyar fűszer – szoktuk mondani. Ételeinkbe zamatot és színt, Kalocsának, Szegednek hírt, nevet, Szent-Györgyi Albertnek Nobel-díjat hozott. Ám a maja indiánoktól Európába került paprika nemzeti jelképe a mai Mexikónak, a spanyoloknak, a baszkoknak is.

A **fűszereknek** is van történetük. Az első aromás ágacska véletlenül pottyanhatott a kondérba, aztán keresgélni és természeteni kezdte az ember, vidékenként mást és mást. Nálunk a gazdasszonyok kiskertjében **rozsmaring, bazsalikom, tárkony, majoránna, kapor, csombor** virított. A Keletről hozott fűszerek viszont az aranynál is drágábbak voltak. Az érték

Melyik olasz városból indult a legtöbb hajó Keletre?

folyó hajsának köszönhetjük a legtöbb földrajzi felfedezést: Marco Polo a szárazföldön Kínába, Kolumbusz Kristóf a tengeren Amerikába jutott el, miközben a **fahéj, a bors, a gyömbér** hazáját kereste.

Hogy hívják a csipős mexikói paprikát?

■ A **kávécserje** Afrika növénye. Van, akinek keserves megéltetést, másoknak mesés vagyont terem. A belőle főzött fekete leves nélkül ma már a világ egyetlen sarkán sem tudnak felébredni a hajsolt, fáradt felnőttek. A **teát** India, Ceylon, Indonézia lakói ősidők óta gyógyitalként isszák. Európába a holland és angol gyarmatosítók hozták be.

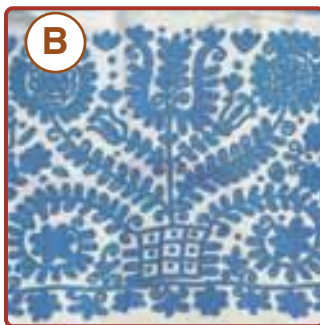
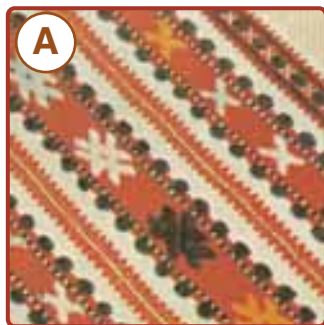
■ A **gyógynövények** ismerete minden nép kultúrájának része. A „füvesemberek” tudása nemzedékről nemzedékre öröklődött. Ezt a gyógyszeripar két évszázada rombolja, de a hagyományos közösségekben megőrződött, és ma ismét egyre népszerűbb. A gyógynövényeket a legtöbb országban törvény védi.

■ A **cukor** is növényi eredetű: nádból, répából, szőlőből, Északon juharból vonják ki. Csak 150 éve terjedt el általánosan. Azelőtt mézzel édesítettek, a cukor csak a királyok csemegéje volt.

■ **Aszalt gyümölcs, aszú bor.** Kezdetben csak frissen gyűjtött gyümölcsöt evett az ember. Aztán a rájött, hogy a napon megáncosodott bogyó édesebb, és tovább áll. Felfedezte az aszalást, szárítást. Régi **tartósítási módszer** még a sóval, ecettel való savanyítás, a befőzés, újabb a konzerv, a fagyasztás.

■ Az első erjedt szőlőszemet még kiköpte ősünk, de aztán rájött, hogy a pezsgő, savanykás lé üdít, bódít. A **sumérok** már hatezer évvel ezelőtt ismerték a **bor- és a sörkészítés** titkát. Büszkéek lehetünk arra, hogy a leghíresebb magyar bort, a tőkén aszalódott szemekkel édesített **tokaji aszút** a Napkirály, XIV. Lajos a királyok borának, a borok királyának nevezte.

Párosítsd a díszítésmódot a nevével.

1. KERESZTSZEMES 2. SZÓTTES
3. ÍRÁSOS 4. VAGDALÁSOS

■ Az **erősrostú kender, len** mellett az ember egy olyan növényt is talált a Jóisten kertjében, melynek kontya a juh gyapjához hasonlított. Logikus nyelvünk nem véletlenül nevezi **gyapotnak** ezt a növényt. Hiába van százféle műszál, ma is ebből készül a puha, egészséges **pamutholmi**. A **fonás, szövés** titkára ősidők óta a világ minden táján rájöttek az asszonyok, akik a kelmefestés, **díszítés** művészei is lettek.

■ A **fából** nemcsak épület, jármű, bútor, edény, szerszám készül, hanem papír, a paratölgyből dugó, a gumifából gumi is.

■ A világ **legalacsonyabb fája**, a grönlandi fűz a fagyban, szélben csupán öt centiméterre tud „felmagasodni”. A világ **legnagyobb virága** 7 m magas, 75 kg, és 40 évente egyszer, mindössze három napig virít Mexikóban.

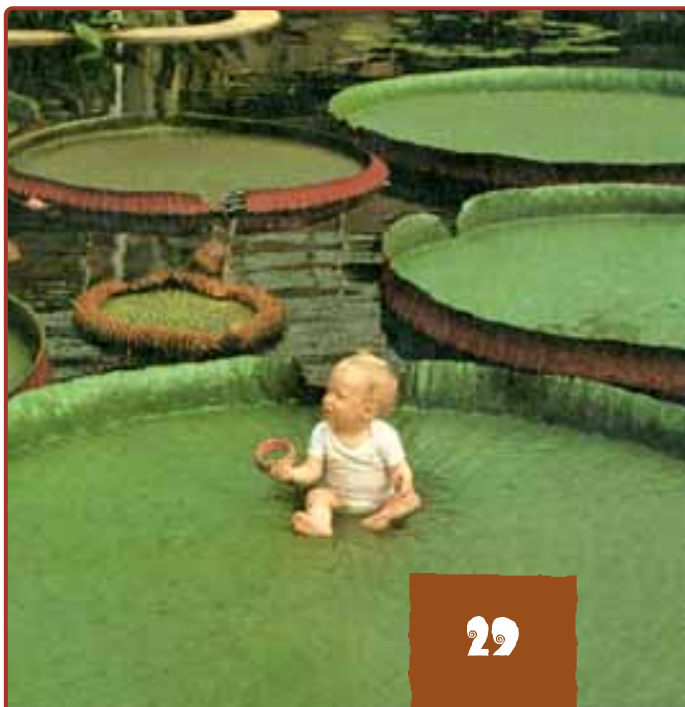

■ Az Amazonas őserdeje a **Föld tüdeje**. Mohó emberek irtják ezt is, mint minden erdőt. Csak a pillanatnyi haszonra gondolnak, nem törődnek azzal, hogy egész bolygónkat veszélyeztetik. Ti ne legyetek ilyen felnőttek. Ültessetek fát, virágot.

Az ember százféle hasznot húz a növényekből, de egyre ritkábban gyönyörködik bennük. Tanulni tőlük pedig egyáltalán nem akar. A régiek a Teremtő ajándékának és üzenetének tekintették a füveket, fákat, virágokat. A legősibb ázsiai kultúrákban és a magyar népművészetben szinte azonos módon a fa az élet és a világ jelképe: gyökere a földre kapaszkodik, ága az ég felé mutat, és világvirágot, tulipánt nyílik, mely kelyhének bölcsőjében ringatja, piros színével ünnepli, korona formájával bölcsen uralja az életet.

Zsigmond Emese

- Elolvadt a hó,
Elment tél apó.
Rügyeznek a fák,
Nyílnak az ibolyák.
Nagy a tócsa az udvaron,
Benne brekeg béka asszony.

Mikola Beáta, Zilah

Nagy Tímea Melinda, Brassó

Gál Edina, Érmihályfalva

- Szép tavasz, gyere,
véget ért a tél,
és gyere!
Úgy unom már a telet!
Barka, bimbózz,
mert itt a tavasz, nincs hó.

Mihály Bernadett, Lövete

- Itt a tavasz, úgy vártuk,
Kinn a szabadban játszunk.
Ugróspárga, hinta, labda,
Jaj, de jó kint, a szabadba'.

Vass Réka Barbara,
Székelyudvarhely

Bányai Petronela,
Szatmárnémeti

Struguraş-Fazakas Ildikó
tanítványai a marosvásárhelyi
7-es Iskolából:

- A kis hóvirág
Hirdeti, hogy jön!
Jön! Jön! A tavasz.
A kis harangja
Hirdeti, hogy ideje virulni,
Hogy ki kell csírázni.

Albert Márk

- Tavasszal minden felkel,
Nagy akkor a szerelem.
A madarak csicseregnek,
Szép fészket építenek.

A vizesés kiolvadt,
Táncolnak már a halak,
A mókusok vidámak,
Fáról fára ugrálnak.

Nő a réten már a fű,
Táncol már a kis güzü.
A gyíkok is vidámak,
Ők is szépen táncolnak.

Ambrus Adrienn

Láposi József, Ördöngösfüzes

- A távolban hófoltok,
sütött a nap, jó volt ott.
Alattam kikerics, lila a táj,
s a levegőben tavasz fújdogál,
s utána nyár, aztán az ősz,
majd a tél, és újból előlről.

Incze Áron

- Jöjj el, jöjj el,
várva várunk,
hogy eltegyük
végre szánunk.
Hideg helyett
hozz meleget,
napsütötte, kék eget.

Mierluţ János, Szalárd

- Virág, virág,
szép a világ.
Ha nem lenne virág,
nem lenne szép
a világ.

Kis Izabella, Gyergyóalfalu

◀ Virág Andrea, Marosvásárhely

- Tavaszodik, jaj, de jó!
Itt is, ott is pillangó.
Nyiladoznak hóvirágok,
Ember, állat ismét boldog!

Szigeti Szilvia, Tasnád

Bartha Izabella, Sepsiszentgyörgy

- Napsugár, Napsugár,
Osztályunk téged vár,
Napsugarat olvasni,
Sok jó munkát tanulni.
Márciusi jó napok,
Napsugarat olvasok.

A marosbogáti
tavalyi negyedikesek

Trif Norma, Szatmárnémeti

- Itt a tavasz, eljött már,
Örül a sok kismadár.
Ha erdőben kelsz és jársz,
A kakukkot hallod már.
Ne késs, ne késs olyan sokat,
Szednénk már a virágokat.
Ibolya és hóvirág
Díszíthesse a szobám.

Szilágyi-Székely Zsuzsa, Magyarlapád

- Szép tavasz, szép tavasz,
te elűzöd a telet.
Csiripelő madárkákat
ébredtesz fel.
A pillangók a mezők felett
repdesnek.
Nagyon várunk téged,
mind felnőtt, mind gyermek.
Zöldellő füvet teremtesz,
virágokat ébredtesz.

Rausch Bianka Krisztina,
Gyergyószentmiklós

Molnár Zselyke,
Marosbogát

▲ Nagy Alíz, Csíkszereda

- Szeretem a tavaszt, mert
sokat játszunk kint a testvé-
reimmel és a barátaimmal.
Gyakran megyünk kirán-
dulni a fenyvesbe. Néha a
szüleink is eljönnek.

Domokos Gábor Erik,
Goroszló

▲ Ráduly Brigitta, Érmihályfalva

- Eljött a várva várt tavasz,
Minden gyermek szereti azt.
A réten a labdát kergetik,
A dombon a kankalint szedik.

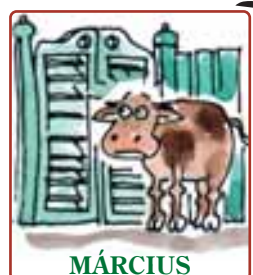
Kató Sarolta, Csíkszentdomokos

Vágjátok ki, és ragasszátok
nevetek mellé a gyűjtőlapra.

- Szállnak a madarak,
Ősszel messze szállnak,
Tavasszal visszaröppennek,
S nekünk kikeletet hirdetnek.

Mali Róbert, Vámfalu

MÁRCIUS

E lap-
szám
támo-
gatója:

Címlap: BAK SÁRA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 400462 Cluj, Bld. C. Bráncuși nr. 202. ap. 101., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro
Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFFSET Kft. Nyomdájában.
ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

Szabó Tamás, Kovászna

Czéczei Szilárd, Szilágypánit

Mihály Bea, Ozsdola

Nyíri Péter Nándor, Bukarest

Kulcsár Erika Renáta, Gernyeszeg

Jánó Hermina, Ozsdola

Huszárgyerek szereti a táncot – ez volt a címe a kolozsvári Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány által tavaly meghirdetett rajzpályázatnak. Íme néhány a legszebb alkotások közül.